

Miljøverndepartementet
Postboks 8013, Dep
0030 Oslo

20. juni 2011

Framtiden i våre henders høringsuttalelse til forskrift om tilskudd til frivillige miljøorganisasjoner og allmennyttige miljøstiftelser.

Vi viser til utkastet som er sendt ut på høring i mars i år, og takker for muligheten til å levere uttalelse. Vi er positive til at det nå lages kriterier for støtten. Likevel mener vi at departementets utkast ikke er utformet slik at støtteordningen får den nødvendige politiske legitimitet. Kriteriene er vanskelige å forstå, og det er vanskelig å se hvordan de vil fremme målet med støtteordningen.

Formålet med ordningen skal være å legge til rette for et bredt folkelig engasjement for miljøraker. Tilskuddsordningen skal stimulere miljøaktivitet lokalt, regionalt og nasjonalt. Disse formålene slutter vi oss til, men vi mener høringsforslaget ikke er godt egnet til å sikre at formålet oppnås. Etter vårt syn er dessuten forskriften utformet slik at det er vanskelig å forstå kriteriene, og enda vanskeligere å forstå bakgrunnen for at de ulike kriteriene vektas slik de gjør. Det er uheldig. Vårt primære standpunkt er derfor at det viktige arbeidet med å foreslå en langsiktig holdbar og velbegrunnet forskrift burde vært utført av et uavhengig utvalg.

Vårt første innspill til kriteriene er at det nedsettes et uavhengig utvalg. Det skal se på prinsipielle avklaringer i forhold til formål med støtteordningen, vurdere dette opp mot tilsvarende støtteordninger som gjelder for andre organisasjonstyper, samt å gå nærmere inn på ulikhetene mellom de organisasjonene som er berettiget til støtte.

Sekundært vil vi likevel komme med våre innspill til det foreliggende utkastet. Generelt og overordnet vil vi fremheve tre punkter:

1. Vi savner et klart skille mellom ulike typer organisasjoner denne ordningen retter seg mot. Vi mener det er vesensforskjeller på de organisasjonene som gjennom idealistisk arbeid har som kjerneformål å verne om naturen og miljøet, og de som har som hovedformål å være en tjenesteleverandør, for eksempel for turgåere, jegere eller fiskere. Beregningsgrunnlaget for basisdelen bør skille mellom tjenesteleverandører og andre typer av organisasjoner

De som primært driver tjenesteleveranse kan tiltrekke seg mange medlemmer ved å tilby goder til medlemmer, og selv om de også har miljø som en del av virksomheten, er det stor forskjell på disse og øvrige organisasjoner som har lokale, nasjonale og globale miljøraker som kjernevirksomhet.

2. Forskriften bør basere seg på en mer dynamisk modell for støtteberegning. Med de foreslåtte kriteriene vil en rekke miljøorganisasjoner ikke ha incentiver til å øke sin nåværende medlemsmasse. Den norske miljøbevegelsen kjennetegnes i dag nettopp ved ikke å ha mange medlemmer. Når støtteordningen nå skal revideres, er det derfor svært

Framtiden
i våre hender

Fredensborgveien 24 G, N-0177 OSLO telefon +47 22 03 31 50 telefaks +47 22 03 31 51
www.framtiden.no post@framtiden.no organisasjonsnummer 970 221 115

viktig å sørge for at kriteriene utformes slik at organisasjoner som har miljø som sin kjernevirksomhet stimuleres til å nå bredere ut til en lojal og støttende medlemsmasse som gir miljøsakene større legitimitet. Derfor bør basisdelen for støtte til slike organisasjoner beregnes på en annen måte enn det som bør gjelde for organisasjoner som først og fremst er tjenesteleverandører.

3. Vi mener også at forslaget til forskrift i større grad må fange opp at det har oppstått nye måter for å engasjere folk på. Med en svært stor vektlegging av geografiske lokallag, samt poeng for antall fylker man er representert i, gir forslaget en sterk favorisering av tradisjonelle organisasjonsformer, organisasjonsformer som kanskje ikke alltid svarer på vår tids største globale miljøutfordringer.

Våre konkrete innspill til de ulike punktene er for øvrig følgende:

Vedr. paragraf 7, beregning av basistilskuddet.

I utgangspunktet er våre forslag myntet på de organisasjonene som ikke er tjenesteleverandører, men som har vern om miljøet som kjernesak.

1. Medlemstall må vektles høyere, minst like høyt som antall lokallag. (jfr paragraf 7a og 7c)

Slik regelverket nå er foreslått utformet, er det mulig å oppnå tre ganger så mange poeng for lokallag (maks 200 + 100 for fylkesrepresentasjon) enn for medlemstallet / medlemsinnbetaling (maks 100). Vi mener denne vektleggingen bør justeres. Formålet med tilskuddsordningen er å legge til rette for et bredt folkelig engasjement for miljø saker. I Norge er oppslutningen, i form av antall betalende medlemmer, i de medlemsbaserte demokratiske miljøorganisasjoner lav sammenlignet med våre naboland. Derfor mener vi det foreslåtte formålet med tilskuddsordningen er viktig, men virkemidlene for å stimulere til bredere oppslutning i form av flere medlemmer til organisasjonene er svake, eller rett og slett uegnet slik reglene er foreslått utformet.

Vi mener at enkeltpersoner som er betalende medlemmer i en organisasjon med miljø som kjernesak, vil være mer tilbøyelige til å delta i ulike miljøaktiviteter, enten det er lokale aksjoner, nasjonale dugnader eller sågar internasjonale kampanjer. Med aktiviteter kan menes både forbrukeraksjoner, politisk virksomhet, innsats på arbeidsplassen eller i sosiale fritidsaktiviteter.

Vekten av medlemstilknytning må oppjusteres, for eksempel slik at summen av antall betalende medlemmer og beregning av inntekter fra givere/medlemmer får en maks sum på 200. Vi mener dessuten at det må gjøres slik at poengberegningen for antall betalende medlemmer skilles klart fra summen av inntekter/kontingent fra medlemmer og givere. Vi mener det viktigste må være å utforme forskriften slik at organisasjonene har interesse av å øke antall medlemmer. Derfor bør kriteriet for inntekter droppes, og det bør gis poeng for antall betalende medlemmer, definert med en minimumssum på kr 50 per medlem per år. De fleste organisasjonene vil selv ha insentiv til å øke medlemsinnbetalingene for å ha mer å rutte med. Det er i tillegg vanskelig å dokumentere at jo mer folk betaler i støtte, jo mer stimuleres de til engasjement for miljøsakene, i henhold til formålet med ordningen.

For å oppnå maksimalt antall poeng for betalende medlemmer kan for eksempel 30 000 medlemmer være et tak. Det vil stimulere til at alle de aktuelle organisasjonene som har miljø som kjernesak, får et insentiv til å oppnå bredere tilslutning gjennom flere betalende medlemmer. Etter hvert som medlemstallene stiger kan dette taket økes.

Vi viser også til §16 i Fordelingsutvalgets retningslinjer for tildeling til frivillige barne- og ungdomsorganisasjoner, <http://www.fordelingsutvalget.no/Regelverket/Forskriften/#par16>. Den har et beregningssystem som er enkelt å forstå, hvor det gis poeng per medlem. Dette vil også fungere som et insentiv for organisasjonene til å få større oppslutning. Samtidig som medlemsmassen vektet høyere, bør antallet poeng for lokallag minskes tilsvarende. Dette mener vi bør være et godt grunnlag for fordeling av støtte, da er bredden ivarettatt gjennom lik vektning av medlemsmasse og lokallag. Det sikrer samtidig at tilskuddsordningen stimulerer til miljøaktivitet lokalt, regionalt og nasjonalt.

2. Poengberegning for antall lokallag, paragraf 7c)

Det blir svært klønete at en organisasjon med for eksempel 8 eller 9 lokallag ikke får ett eneste poeng før deres tiende lokallag er på plass. Lagene kan for eksempel engasjere hundrevis av frivillige i en rekke store byer og steder i hele landet, uten at dette gir utslag i et eneste poeng mer enn en organisasjon uten lokallag. Det bidrar neppe til å fremme formålet med ordningen.

Den store forskjellen er jo mellom de som ikke har lokallag overhodet, og de som faktisk har noen. Derfor mener vi dette bør endres slik at stigen begynner på 1-10 lag, som kan gi 10 poeng. Første trinn 1-10, neste trinn 11-20, osv. Etter vårt syn kan regelverket utformes slik at maksimal skår er oppnådd når man har 100 lag, og at det da gis 100 poeng. Det er også mulig, og sannsynligvis aller best, å gi 1 poeng per lokallag flatt. Det vil gi alle et insentiv til å starte nye lokallag, noe som ser ut til å vektlegges mye i forslaget. En annen mulighet er å utforme systemet slik at for eksempel fra 51-75 oppnås 60 poeng, fra 76-100, 70 poeng, fra 101 – 150 gir 80 poeng, 151 – 250 gir 90 poeng og mer enn 250 lokallag gir 100 poeng.

Vi mener forslaget bør forenkles, og gjerne etter modell fra §16 i Fordelingsutvalgets retningslinjer for tildeling til frivillige barne- og ungdomsorganisasjoner.

3. Utvidet definisjon av lokallag, jfr paragraf 7c) og 7d)

Vi vil foreslå at kravet om at lokallag må være geografisk avgrensede fjernes. Hvis hensikten med aktivitet i miljøorganisasjoner skal være å støtte folkelig engasjement, så er det i dag stadig vanligere at det dannes grupper/nettverk/ lokallag som ikke er begrenset av geografi. Nye kommunikasjonskanaler gjør det mulig å samarbeide på tvers av kommune og fylkesgrenser. Det er viktig at de nye kriteriene fanger opp slike nye former for engasjement. Framtiden i våre hender har gode erfaringer med temabaserte nettverk. Ett av disse favner hundrevis av besteforeldre med lokale aktivister på Vestlandet, i Trøndelag, i Nordland og i Oslo og Akershus, men alle samlet under fellesbetegnelsen *Besteforeldreaksjonen for en ansvarlig klimapolitikk*. Den er med på å sikre et bredt folkelig engasjement for miljøaksjonen, men en slik aksjon vil altså ikke få noe utslag i beregning av støtten fra departementet. Tilskuddsordningen vil dermed ikke stimulerer til en særskilt viktig og ny form for engasjement for miljøaksjoner.

Vi ser ingen grunn til at slike "lokallag" skal ekskluderes ved beregning av antallet lokallag i en organisasjon, så lenge disse lagene også oppfyller kriteriene for lokallag i underpunktene

til paragraf 7. I den foreslåtte forskriften beregnes det poeng både for antall lokallag og for antall fylker organisasjonen er representert med lokallag i. Vi mener at poengberegningen i paragraf 7 d i tilstrekkelig grad ivaretar uttelling for geografisk spredning, og at kriteriet om at lokallag skal være en geografisk avgrenset enhet bør fjernes.

Vedr paragraf 8, Konkretisering av den delen av tilskuddet som skal baseres på samfunnsmessig betydning

Departementets utkast går ut på at poengene her skal gis skjønnsmessig. Vi mener at det er nødvendig å ha klare kriterier for hva som skal vektlegges ut fra opplysningene i årsmeldingen. Forskriften er ment å skulle favne en rekke svært ulike organisasjoner. Det gjør klare retningslinjer særlig viktig. Dersom forskriften ikke endres når det gjelder å skille mellom tjenesteleverandører og organisasjoner med miljø som kjernesak, er det eneste logiske at den andelen som er basert på samfunnsmessig betydning tilsier at tjenesteleverandører gis 0 poeng ut fra dette kriteriet.

Vi stusser også over at samfunnsmessig betydning skal vektes 30 prosent, men kan gi opp til 1000 poeng, altså en høyere poengsum enn det man kan få på de andre kriteriene til sammen. Dette virker svært forvirrende for mottakerne, og bidrar ikke til at kriteriene er enkle og forståelige.

Framtiden i våre hender takker igjen for muligheten til å komme med innspill. Vi håper innstendig at våre forslag tas til følge, slik at vi får en støtteordning som gir de rette insentivene til å skape en større og bredere mobilisering av det norske folk i miljø- og klimaarbeidet.

Vennlig hilsen
Framtiden i våre hender

Arild Hermstad
leder